T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2013 / 1828
KARAR NO : 2014 / 148
KARAR TR : 3.3.2014

ÖZET : Taşınmazın imar planında İSKİ İçme Suyu Havzaları Yönetmeliğince İSKİ tarafından belirlenen Büyükçekmece Gölü Kısa Mesafeli Koruma Alanında bırakıldığından bahisle açılan tazminat davasının, İDARİ YARGI'YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : L.A.
Vekili : Av.A.G.
Davalılar : 1.Büyükçekmece Belediye Başkanlığı
Vekili : Av.L.A.
2.İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
Vekili : Av.M.A.A.
Dahili Davalı: İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekili : S.A.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkilinin İstanbul İli, Büyükçekmece İlçesi, Çamaşırdere Mevkii 469 Ada 8 Parsel sayılı taşınmazın paylı maliki olduğunu, dava konusu taşınmazın imar planında "Büyükçekmece Gölü Kısa Mesafeli Koruma Alanı"nda kaldığını, dava konusu taşınmaza fiilen el atıldığını; davacının mülkiyet hakkının fiilen engellenmiş olduğunu ve bu nedenle zarar gördüğünü belirterek; fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydı ile şimdilik 10.000,00 TL bedelin yasal faizi ile birlikte davalılardan müteselsilen ve müştereken tahsili ile dava tarihindeki rayiç bedelinin tahsili karşılığı davacı adına olan hissenin iptali ile davalılar adına tesciline karar verilmesi istemi ile adli yargı yerinde dava açmıştır.

Büyükçekmece 2.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 14.05.2012 gün ve 2011/762 Esas, 2012/435 Karar sayılı kararı ile; Yargıtay 5.Hukuk Dairesi'nin 11.12.2007 tarih ve 2007/10903 Esas, 2007/14722 Karar sayılı ilamında ve benzer mahiyetteki emsal ilamlarında belirtildiği üzere, Büyükçekmece Baraj Gölü'nün kısa mesafeli koruma alanında kalan taşınmazlar yönünden, kamulaştırmasız el atmanın mevcudiyetinin kabul edilmediği, bu nedenle davacının, davalı İSKİ Genel Müdürlüğü'ne karşı açtığı dava yönünden açılan davanın reddine, diğer davalı Büyükçekmece Belediye Başkanlığı yönünden ise; davacının hissedarı bulunduğu taşınmaza yönelik fiilen el koyma durumunun olmaması ve taşınmazın kullanımına kamu yararı gözetilerek bir takım sınırlamalar da getirtilmemesi nedenleri ile pasif husumet nedeniyle davanın reddine karar vermiştir. Karar davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Yargıtay 5.Hukuk Dairesi; 31.01.2013 gün ve 2012/21818 Esas, 2013/1582 Karar sayılı ilamında özetle; dava konusu taşınmazın uygulama imar planında rekreasyon alanında kaldığını, kamulaştırma yetkisinin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na ait olduğunu belirterek; bu idarenin davaya dahil edilip sonuca göre karar verilmesi gerektiğinden bahisle ilk derece mahkemesi kararının bozulmasına hükmettiği anlaşılmıştır.

Yargıtay Bozma ilamına uyulmak sureti ile devam eden yargılama sonrasında; davalı Büyükçekmece Belediye Başkanlığı vekili cevap dilekçesi ile; diğer dahili davalı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı vekili ise dahiliyet dilekçesinin kendisine tebliğ edildiği 02.07.2013 tarihinden sonra yapılan mahkemenin 30.09.2013 tarihli 2. celsesindeki (dahili davalı İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı yönünden ilk celse) beyanında görev itirazında bulunmuşlardır.

Büyükçekmece 5.Asliye Hukuk Mahkemesi; 30.09.2013 gün ve 2013/329 Esas sayılı kararı ile görev itirazının reddine karar vermiştir.

Dahili Davalı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı vekilinin idari yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması yolunda süresi içinde verdiği dilekçesi üzerine dava dosyasının onaylı bir örneği Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

Danıştay Başsavcısı; Uygulama ve Öğreti'de, kamu idarelerinin, kamu hizmetinin yürütümü sırasında, kamu gücü kullanarak tek yanlı irade açıklamalarıyla yapmış oldukları işlemlerin, "idari işlem"; herhangi bir işlem ya da karara dayanmaksızın gerçekleştirdikleri maddi faaliyetleriyle, görevleriyle ilgili

hareketsizliklerinin de, "idari eylem" olarak tanımlandığı; bu tanıma göre; davalı idarenin 2560 sayılı İSKİ Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ve bu Kanun uyarınca çıkarılan Yönetmelikle getirilen kısıtlamaları, 3194 sayılı İmar Kanununun 8'inci maddesi uyarınca tek yanlı irade açıklamaları ile tesis ettikleri, genel ve düzenleyici imar planları ile bu planlara dayanılarak tesis edilen parselasyon, kamulaştırma, ruhsat gibi bireysel işlemlerin, "idari işlem"; bu imar planı uyarınca yapmak zorunda oldukları program ve uygulamaları bunun için gerekli zamanda gerçekleştirmemeleri; yani, bu konudaki hareketsizliklerinin de, idari eylem niteliği taşıdığı; dosyanın incelenmesinden; davacı tarafından, dava dilekçesinde, Yargıtay içtihatlarında mülkiyet hakkına getirilen kısıtlamaların fiili el atma olmadan da kamulaştırmasız el atma olarak nitelendirildiği ileri sürülmek suretiyle, İSKİ İçmesuyu Havzaları Yönetmeliği gereği imar planlarında su havzasında ve mutlak koruma alanında bırakılan, tasarruf hakkı kullanılamayacak şekilde kısıtlanan taşınmazının bedelinin ödenmesine hükmedilmesinin istenildiği; davalı idarenin yazı ve savunma dilekçelerinden de, söz konusu taşınmazın anılan Yönetmelik gereği su havzası ve mutlak koruma alanında bulunduğunun anlaşıldığı; bu bilgiler karşısında; davanın, davacının taşınmazının, Yönetmelik gereği su havzasında kabul edilip, mutlak koruma alanına alınması sebebiyle mülkiyet hakkına getirilen kısıtlamadan kaynaklanan tazminat talebiyle açıldığı sonucuna ulaşıldığı; dava dilekçesinde ve Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 15.12.2010 günlü kararında mülkiyet hakkına getirildiği söylenen kısıtlamanın, taşınmazın maliki yönünden zarar doğurucu sonuçlarının olabileceğinde kuşku bulunmadığı; ancak; bu sonuç ya da sonuçların, yukarıda da söylenildiği üzere, genel ve düzenleyici nitelikte bir idari işlem olan İSKİ İçmesuyu Havzaları Yönetmeliği gereği su havzasında kabul edilip, mutlak koruma alanına alınması sebebiyle mülkiyet hakkına getirilen kısıtlamaları içeren idari işlemlerden kaynaklandığı; idari işlem ve eylemlerden doğan zararların tazmini taleplerinin ise; 2577 sayılı idari Yargılama Usulü Kanunu'nun 12 ve 13'üncü maddeleri uyarınca, idari yargı yerlerinde açılacak tam yargı davalarına konu edilmelerinin, anılan yasa hükümlerinin gereği olduğunu; bu bakımdan; hukuka uygunluklarının denetimi ve zarar doğurucu sonuçlarının giderilmesi İdari Yargı'nın görev alanında bulunan idari işlem ve eylemlerin hukuk düzeninde yaratmış oldukları etki ve sonuçların, "hukuki el atma" olarak nitelendirilmesine ve bu olumsuz sonuçlarla ilgili tazminat taleplerinin adli yargı yerlerinde açılacak tazminat davalarına konu edilmelerine, hukuken imkan bulunmadığı; dolayısıyla; davanın taşınmazın bedelinin tazminat olarak hüküm altına alınması istemine ilişkin kısmının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2'nci maddesinin 1 'inci fıkrasının (b) bendinde yer alan "idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları," hükmü gereğince idari yargı yerinde görülmesinin gerektiği; açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Yasa'nın 10'uncu maddesi uyarınca davanın, taşınmazın bedelinin tahsiline hükmedilmesi istemine ilişkin kısmı yönünden olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 3.3.2014 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME: Başvuru yazısı ve dava dosyası örneği üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27.maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı vekilinin anılan Yasanın 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve dahi 12/1.maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Danıştay Başsavcısı'nca, davalı İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı bakımından, 10. maddede öngörülen biçimde, davanın, taşınmazın bedelinin tazminat olarak hüküm altına alınması istemine ilişkin kısmı yönünden, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır.

Büyükçekmece 5. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2013/329 Esas sayılı dosyası 2247 Sayılı Yasanın 10. md.'si uyarınca mahkememize gelmekle, dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda; Mahkememizce dava dosyasında davalı vekilinin olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması istemli dilekçesinin 2477 sayılı Kanun'un 12. Maddesi gereğince davacı vekiline tebliğ edilip edilmediği ile ilgili olarak 16.12.2013 tarihinde mahkemesine müzekkere yazılmış olup, Büyükçekmece 5.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 14.01.2014 tarihli cevabi yazısında davalı vekilinin olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılmasına ilişkin dilekçesinin sehven davacı vekiline tebliğ edilmediği, dosyanın 09.12.2013 tarihinde HMK 114/1-b ve 115 maddeleri gereğince yargı yolu dava şartı noksanlığı nedeniyle reddine karar verdiği husus belirtilmiş, dolayısıyla ilgili dosyada davanın görevsizlik nedeniyle reddine karar verildiği anlaşılmıştır.

2247 sayılı Yasa'nın 10.maddesi Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarma başlıklı olup, buna göre;

''Görev uyuşmazlığı çıkarma; adli, idari ve askeri bir yargı merciinde açılmış olan davada ileri sürülen görev itirazının reddi üzerine ilgili Başsavcı veya Başkanunsözcüsü tarafından görev konusunun incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesinden istenmesidir.

Yetkili Başsavcı veya Başkanunsözcüsünün Uyuşmazlık Mahkemesinden istekte bulunabilmesi için, görev itirazının, hukuk mahkemelerinde en geç birinci oturumda, ceza mahkemelerinde delillerin ikamesine başlamadan önce; idari yargı yerlerinde de dilekçe ve savunma evresi tamamlanmadan yapılmış olması ve yargı yerlerinin de kendilerinin görevli olduklarına karar vermiş bulunmaları şarttır.

Görev itirazının yargı merciince yerinde görülerek görevsizlik kararı verilmesi halinde, görev konusunun Uyuşmazlık Mahkemesince incelenebilmesi, temyizen bu kararın bozulmuş ve yargı merciince de bozmaya uyularak görevli olduğuna karar verilmiş bulunmasına bağlıdır.

Uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makam; reddedilen görevsizlik itirazı adli yargı yararına ileri sürülmüş ise Cumhuriyet Başsavcısı, idari yargı yararına ileri sürülmüş ise Danıştay Başkanının sözcüsü, askeri ceza yargısı yararına ileri sürülmüş ise Askeri Yargıtay Başsavcısı, Askeri

İdari Yargı yararına ileri sürülmüş ise bu mahkemenin Başkanının sözcüsüdür.

Görev itirazının reddine ilişkin karara karşı itiraz yolunun açık bulunduğu ceza davalarında ret kararı kesinleşmeden uyuşmazlık çıkarma istenemez.'' hükmü yer almaktadır.

Anılan yasanın 12.maddesi Yargı Mercilerince yapılacak işlemleri işaret etmekte olup, buna göre;

''Görev itirazında bulunan kişi veya makam, itirazın reddine ilişkin kararın verildiği tarihten, şayet bu kararın tebliği gerekiyorsa tebliğ tarihinden, itiraz yolu açık bulunan ceza davalarında ise ret kararının kesinleştiği tarihten başlayarak onbeş gün içinde, uyuşmazlık çıkarılmasını istemeye yetkili makama sunulmak üzere iki nüsha dilekçeyi itirazı reddeden yargı merciine verir.

Bu yargı mercii, dilekçenin bir nüshasını ve varsa eklerini yedi gün içinde cevabını bildirmesi için diğer tarafa tebliğ eder. Tebligat yapılan taraf, süresi içinde bu yargı merciine cevabını bildirmezse, cevap vermekten vazgeçmiş sayılır.

Yargı mercii, itiraz dilekçesi üzerine verdiği itirazı ret kararını kaldırarak görevsizlik kararı vermediği takdirde; yetkili makama sunulmak üzere kendisine verilen dilekçeyi, alınan cevabı ve görevsizlik itirazının reddine ilişkin kararını, dava dosyası muhtevasının onaylı örnekleriyle birlikte uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makama gönderir.

Bir davada uyuşmazlık çıkarılması için yalnız bir kez başvurulabilir.'' hükmü yer almaktadır.

Yasanın 13.maddesi Uyuşmazlık Çıkarma İsteminde Bulunmaya Yetkili Makamca yapılacak işlemleri göstermekte etmekte olup, buna göre;

''Uyuşmazlık çıkarma konusundaki dilekçe ile ekleri kendisine ulaşan yetkili makam, gerekirse dilekçedeki veya eklerindeki eksiklikleri tamamlattıktan sonra, uyuşmazlık çıkarmaya yer olmadığı sonucuna varırsa veya yapılan başvuruda 12 nci maddenin birinci fıkrasında öngörülen sürenin geçirilmiş olduğunu tespit ederse, istemin reddine karar verir.Bu karar, ilgili kişilere veya makama ve ilgili yargı merciine, hemen tebliğ olunur. Bu karara karşı hiç bir yargı merciine başvurulamaz.

Uyuşmazlık çıkarılmasını gerekli gördüğü durumlarda yetkili makam,dilekçe ve eklerinin kendisine ulaştığı tarihten, şayet eksiklikleri tamamlatmak yoluna gitmiş ve bu erekle gönderdiği yazıları on gün geçmeden postaya vermiş ise eksikliklerin tamamlandığı tarihten başlayarak en geç on gün içinde düzenleyeceği gerekçeli düşünce yazısını, kendisine gönderilen dilekçe ve ekleri ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine yollar ve ayrıca Uyuşmazlık Mahkemesine başvurduğunu ilgili yargı merciine hemen bildirir. Bu takdirde ilgili yargı mercii, 18 inci maddede öngörüldüğü şekilde davanın görülmesini geri bırakır.'' denilmiştir.

Bu yoldan hareketle; yasanın 10/2.maddesine uygun olarak yapılmış bir görev itirazının yargı merciince reddedilmesinden sonra, görev itirazında bulunan kişi veya makamca 12/1.maddede belirtildiği şekilde başvuruda bulunulması üzerine 13.maddede ifade edildiği gibi uyuşmazlık çıkarılması gerekli görülüyor ise, yetkili makamın gerekçeli düşünce yazısı düzenleyerek kendisine gönderilen dilekçe ve ekleri ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne göndereceği, ayrıca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurduğunu ilgili yargı merciine bildireceğini, yargı merciinin ise 18.maddede öngörüldüğü şekilde davanın görülmesini geri bırakacağını ifade etmiş olmakla birlikte yasanın 18.maddesinde; ''Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğu resmi yazı ile kendisine bildirilen yargı mercii, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince bir karar verilinceye kadar davanın görülmesini geri bırakır. Bu takdirde zamanaşımı süreleriyle öbür kanuni veya hakim tarafından verilen süreler, işin yeniden incelenmesine başlanacağı güne kadar durur. Şu kadar ki, Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğunu bildiren yazının alındığı günden başlamak üzere altı ay içinde bu Mahkemenin kararı gelmezse yargı mercii davayı görmeye devam eder. Ancak, esas hakkında son kararı vermeden Uyuşmazlık Mahkemesinin kararı gelirse yargı mercii bu karara uymak zorundadır. Uyuşmazlık çıkarılacağı bildirilerek yargı merciinden davaya bakmanın ertelenmesi istenemez.'' denilmiş olup,bu bağlamda, Uyuşmazlık Mahkemesine başvurduğunun ilgili yargı merciine bildirilmesi üzerine, her ne kadar yargı merciinden davaya bakmasının ertelenmesi istenemese de, yargı merciinin bu durumu gözeterek görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce bir karar verilinceye kadar davanın görülmesini geri bırakması gerektiğinde kuşku bulunmamaktadır.

Dosya kapsamı itibariyle yukarıda belirtilen hükümler ve kabuller doğrultusunda yapılan değerlendirmede, davalı idare tarafından 2247 sayılı Yasanın 10/2.maddesine uygun olarak yapılmış bir görev itirazının bulunduğu, bu itirazın yargı merciince reddi üzerine davalı idarece 12/1.maddede belirtildiği şekilde başvuruda bulunulduğu, başvuru üzerine Danıştay Başsavcılığı'nca 10.maddede belirtildiği şekilde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı, bu durumun 12.11.2013 gün, 2013/1548 sayılı yazı ile yargı merciine bildirildiği, buna karşın yargı merciince, 18.maddede belirtildiği şekilde davanın görülmesinin geri bırakılması yerine, 09.12.2013 tarihinde davanın görev yönünden reddine karar verilmiş olduğu anlaşılmakla; her ne kadar, Büyükçekmece 5.Asliye Hukuk Mahkemesi'nce davanın görülmesinin geri bırakılması veya Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesinin beklenilmesi yerine davaya devam edilip esas hakkında hüküm kurulması 2247 sayılı Yasa'da öngörülen yönteme uymasa da neticeten usulüne uygun olarak yapılmış olan başvuru neticesinde Danıştay Başsavcılığı'nca usulüne uygun şekilde 10.maddeye göre olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılarak dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Birgül YİĞİT'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının hissedarı olduğu taşınmaza, imar planında "Büyükçekmece Gölü Kısa Mesafeli

Koruma Alanı"nda kaldığı belirtilmek suretiyle kamulaştırmasız el atıldığından bahisle, taşınmazın imar planında "Büyükçekmece Gölü Kısa Mesafeli Koruma Alanı" nda kalan kısmı bakımından fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydı ile şimdilik 10.000,00 TL bedelin yasal faizi ile birlikte davalılardan müteselsilen ve müştereken tahsili ile dava tarihindeki rayiç bedelinin tahsili karşılığı davacı adına olan hissenin iptali ile davalılar adına tescili istemiyle açılmıştır.

Mahkememizce, Büyükçekmece 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'ne müzekkere yazılarak, dava konusu alanda keşif yapılıp yapılmadığı, yapıldı ise raporun ibraz edilip edilmediği sorulmuş, Mahkememize gönderilen 14.01.2014 tarihli yazı cevabında, dava konusu taşınmazda keşif yapıldığı ve rapor alındığı bildirilmiş, alınan raporun bir örneğinin yazı cevabına eklendiği görülmüştür. Fen bilirkişisi Vural Çelik'e ait raporda yapılan inceleme neticesinde, dava konusu alana fiilen el atılıp atılmadığı ile ilgili bir tespitte bulunulmadığı görülmüş ancak, rapora ekli fotoğraftan, dava konusu taşınmaza fiilen el atılmadığı anlaşılmıştır.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Planların hazırlanması ve yürürlüğe konulması" başlıklı 8. maddesinde; "Planların hazırlanmasında ve yürürlüğe konulmasında aşağıda belirtilen esaslara uyulur.

a) Bölge planları; sosyo - ekonomik gelişme eğilimlerini, yerleşmelerin gelişme potansiyelini, sektörel hedefleri, faaliyetlerin ve alt yapıların dağılımını belirlemek üzere hazırlanacak bölge planlarını, gerekli gördüğü hallerde Devlet Planlama Teşkilatı yapar veya yaptırır.

b) İmar Planları; Nazım İmar Planı ve Uygulama İmar Planından meydana gelir. Mevcut ise bölge planı ve çevre düzeni plan kararlarına uygunluğu sağlanarak, belediye sınırları içinde kalan yerlerin nazım ve uygulama imar planları ilgili belediyelerce yapılır veya yaptırılır. Belediye meclisince onaylanarak yürürlüğe girer. (Değişik dördüncü cümle: 8/8/2011- KHK-648/21 md.) Bu planlar onay tarihinden itibaren belediye başkanlığınca tespit edilen ilan yerlerinde ve ilgili idarelerin internet sayfalarında bir ay süreyle eş zamanlı olarak ilan edilir. Bir aylık ilan süresi içinde planlara itiraz edilebilir. Belediye başkanlığınca belediye meclisine gönderilen itirazlar ve planları belediye meclisi onbeş gün içinde inceleyerek kesin karara bağlar.

Belediye ve mücavir alan dışında kalan yerlerde yapılacak planlar valilik veya ilgilisince yapılır veya yaptırılır. Valilikçe uygun görüldüğü takdirde onaylanarak yürürlüğe girer. (Değişik üçüncü cümle: 8/8/2011- KHK-648/21 md.) Onay tarihinden itibaren valilikçe tespit edilen ilan yerinde ve ilgili idarelerin internet sayfalarında bir ay süreyle eş zamanlı olarak ilan edilir. Bir aylık ilan süresi içinde planlara itiraz edilebilir. İtirazlar valiliğe yapılır, valilik itirazları ve planları onbeş gün içerisinde inceleyerek kesin karara bağlar.

Onaylanmış planlarda yapılacak değişiklikler de yukarıdaki usullere tabidir.

Kesinleşen imar planlarının bir kopyası, Bakanlığa gönderilir.

İmar planları alenidir. Bu aleniyeti sağlamak ilgili idarelerin görevidir. Belediye Başkanlığı ve mülki amirlikler, imar planının tamamını veya bir kısmını kopyalar veya kitapçıklar haline getirip çoğaltarak tespit edilecek ücret karşılığında isteyenlere verir.

c) (Ek: 3/7/2005 - 5403/25 md.) Tarım arazileri, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda belirtilen izinler alınmadan tarımsal amaç dışında kullanılmak üzere plânlanamaz." hükmü;

Aynı Kanun'un 18. maddesinde, "İmar hududu içinde bulunan binalı veya binasız arsa ve arazileri malikleri veya diğer hak sahiplerinin muvafakatı aranmaksızın, birbirleri ile, yol fazlaları ile, kamu kurumlarına veya belediyelere ait bulunan yerlerle birleştirmeye, bunları yeniden imar planına uygun ada veya parsellere ayırmaya, müstakil, hisseli veya kat mülkiyeti esaslarına göre hak sahiplerine dağıtmaya ve re'sen tescil işlemlerini yaptırmaya belediyeler yetkilidir. Sözü edilen yerler belediye ve mücavir alan dışında ise yukarıda belirtilen yetkiler valilikçe kullanılır.

Belediyeler veya valiliklerce düzenlemeye tabi tutulan arazi ve arsaların dağıtımı sırasında bunların yüzölçümlerinden yeteri kadar saha, düzenleme dolayısıyla meydana gelen değer artışları karşılığında "düzenleme ortaklık payı" olarak düşülebilir. Ancak, bu maddeye göre alınacak düzenleme ortaklık payları, düzenlemeye tabi tutulan arazi ve arsaların düzenlemeden önceki yüzölçümlerinin yüzde kırkını geçemez.

(Değişik üçüncü fıkra: 3/12/2003-5006/1 md.) Düzenleme ortaklık payları, düzenlemeye tâbi tutulan yerlerin ihtiyacı olan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilk ve ortaöğretim kurumları, yol, meydan, park, otopark, çocuk bahçesi, yeşil saha, ibadet yeri ve karakol gibi umumî hizmetlerden ve bu hizmetlerle ilgili tesislerden başka maksatlarla kullanılamaz.

Düzenleme ortaklık paylarının toplamı, yukarıdaki fıkrada sözü geçen umumi hizmetler için, yeniden ayrılması gereken yerlerin alanları toplamından az olduğu takdirde, eksik kalan miktar belediye veya valilikçe kamulaştırma yolu ile tamamlanır.

Herhangi bir parselden bir miktar sahanın kamulaştırılmasının gerekmesi halinde düzenleme ortaklık payı, kamulaştırmadan arta kalan saha üzerinden ayrılır.

Bu fıkra hükümlerine göre, herhangi bir parselden bir defadan fazla düzenleme ortaklık payı alınmaz. Ancak, bu hüküm o parselde imar planı ile yeniden bir düzenleme yapılmasına mani teşkil etmez…" hükmü yer almıştır.

Dava dosyasında bulunan, davalı Büyükçekmece Belediye Başkanlığı'nca gönderilen 01.11.2011 gün ve 400035 sayılı yazı cevabında, dava konusu parselle ilgili olarak herhangi bir kamulaştırma işlemi yapılmadığını, 10.11.2011 gün ve 401479 sayılı yazı cevabında da dava konusu parselin Büyükçekmece Göl Havzası İmar Planında; kısa mesafeli koruma alanında kaldığı, rekreasyon alanı olarak ayrıldığı tespit edilmiştir.

Olayda, davacı vekili tarafından, dava dilekçesinde, İSKİ İçmesuyu Havzaları Yönetmeliği gereği imar planlarında, Büyükçekmece Gölü kısa mesafeli koruma alanında bırakılarak, tasarruf hakkı

kullanılamayacak şekilde kısıtlanan davacının hisseli maliki olduğu taşınmazın bedelinin ödenmesine hükmedilmesinin istenildiği; mülkiyet hakkına getirildiği söylenen kısıtlamanın, taşınmazın maliki yönünden zarar doğurucu sonuçlarının olabileceğinde kuşku bulunmadığı, ancak, bu sonuç ya da sonuçların, bir idari işlem olan Yönetmelik ve imar planlarından başka anlatımla da, idari işlemlerden ve davalı idarelerin Yönetmelik gereği yapılması gereken kamulaştırmalar konusundaki hareketsizliği şeklinde ortaya çıkan idari eylemlerden kaynaklandığı anlaşılmıştır.

Belirtilen duruma göre, davaya konu taşınmazın İSKİ İçme Suyu Havzaları Koruma ve Kontrol Yönetmeliği gereğince ve bu yönetmeliğe uygun olarak belediyece düzenlenen imar planlarında kısa mesafeli koruma alanında kalmakta olup, rekreasyon alanı olarak ayrıldığı, taşınmaza davalı idarelerce fiilen el atılmadığı anlaşılmakla, Yönetmelik, imar planı ve buna dayalı imar uygulaması sonucunda uğranılan zararın tazminine yönelik bulunan davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde yer alan "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında idari yargı yerince çözümlenmesi gerekmektedir.

Öte yandan, taşınmazın imar planında “dere mutlak koruma alanı” nda kalması nedeniyle taşınmaz üzerindeki tasarruf yetkisinin kısıtlanması nedenine dayalı olarak davacının Asliye Hukuk Mahkemesi nezlinde açtığı tazminat davasında, bu Mahkemece 4.11.1983 günlü, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu’nun Geçici 6 ncı maddesinin kimi fıkralarının iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine yapılan itiraz başvurusunda; Anayasa Mahkemesi 25.9.2013 tarih ve E: 2013/93, K: 2013/101 sayılı kararında ”… Davacının mülkü üzerinde tasarruf etme hakkının kısıtlanması, idarenin bir eyleminden değil, idari bir işlem niteliğinde olduğu tartışmasız olan imar planından kaynaklanmaktadır. Olayda, idarenin fiili el koyma niteliği taşıyan bir eylemi henüz bulunmamakta, aksine kanunen yapması gereken kamulaştırma işlemlerini yapmamak biçiminde tezahür eden bir eylemsizliği söz konusudur. Öte yandan kamulaştırmasız el atmadan söz edilebilmesi için taşınmaz zilyetliğinin idareye geçmesi ve taşınmazın fiilen kamu hizmetine tahsis edilmiş olması gerekmektedir. Oysa, mahkemede görülen davaya konu olayda olduğu gibi imar kısıtlamaları’nda taşınmaz zilyetliği malikte kalmaya devam etmekte olup, yalnızca malikin ilgili mevzuattan kaynaklanan bazı kısıtlamalara maruz kalması söz konusu olmaktadır. Sonuç olarak, davacının taşınmazının imar planlarında “ dere mutlak koruma alanı” nda bırakılması nedeniyle, tasarruf hakkının kısıtlanmasının kamulaştırmasız el atma sonucu olduğu ve tasarruf hakkının kısıtlanması sebebiyle doğan zararın ancak idari yargıda açılacak bir tam yargı davasına konu edilebileceği sonucuna ulaşılmaktadır. Dolayısıyla bakılmakta olan dava, itiraz başvurusunda bulunan mahkemenin görev alanına girmemektedir. Nitekim, Anayasanın 158. maddesi ile, adli, idari ve askeri yargı merciileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlemeye yetkili kılınan Uyuşmazlık Mahkemesinin istikrar bulmuş içtihatları da bu yöndedir…” gerekçesiyle, Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvurusu, başvuran mahkemenin yetkisizliği nedeniyle oybirliğiyle reddedilmiştir. Yine taşınmazı imar planında “spor alanı” olarak ayrılan davacının Asliye Hukuk Mahkemesinde açtığı tazminat davasında, davalı idarelerin görev itirazları nedeniyle Danıştay Başsavcılığınca çıkartılan olumlu görev uyuşmazlığında, Uyuşmazlık Mahkemesi’nce olumlu görev uyuşmazlığı talebinin kabulü ile ilgili Asliye Hukuk Mahkemesinin görevlilik kararının kaldırılması yolunda verilen karar nedeniyle, anayasal haklarının ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine yapılan bireysel başvuru üzerine, Anayasa Mahkemesi İkinci Bölümünce 18.9.2013 tarihinde verilen kararda (Başvuru No: 2013/1586) “…Mahkemenin gerekçesi ve başvurucunun iddiaları incelendiğinde, iddiaların özünün Uyuşmazlık Mahkemesi tarafından delillerin değerlendirilmesinde ve hukuk kurallarının yorumlanmasında isabet olmadığına ve esas itibariyle yargılamanın sonucuna ilişkin olduğu anlaşılmaktadır. Yargılama, Uyuşmazlık Mahkemesi tarafından usul şartlarına ve hukuka uygun olarak gerçekleştirilmiş olup, başvurucu derece mahkemelerinde kendi delillerini ve iddialarını sunma fırsatını bulmuş ve bunlar Uyuşmazlık Mahkemesi’nce gereği gibi değerlendirilmiştir… Açıklanan nedenlerle, adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarının kanun yolu şikayeti niteliğinde olduğu, Uyuşmazlık Mahkemesi kararının bariz bir şekilde keyfilik de içermediği anlaşıldığından, başvurunun, diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin ‘açıkça dayanaktan yoksun olması’ nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir…” gerekçesiyle, davacının başvurusu oybirliğiyle reddedilmiştir. (Resmi Gazete, 30.10.2013, Sayı:28806) Son olarak, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 30.10.2013 tarih ve E.2013/603, K.2013/1503 sayılı kararıyla, imar planındaki kısıtlamalardan kaynaklanan ‘hukuki el atmalardan’ kaynaklanan tazminat istemli davaların idari yargının görevinde olduğu hüküm altına alınmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Danıştay Başsavcısı’nın, başvurusunun kabulü ile dahili davalı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı vekilinin görev itirazının Büyükçekmece 5. Asliye Hukuk Mahkemesi’nce reddine ilişkin kararın tazminata ilişkin kısım yönünden kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Danıştay Başsavcısı’nın, BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, dahili davalı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı vekilinin GÖREV İTİRAZININ REDDİNE İLİŞKİN, Büyükçekmece 5. Asliye Hukuk Mahkemesi’nin 30.09.2013 gün ve 2013/329 E s a s sayılı KARARININ TAZMİNATA İLİŞKİN KISIM YÖNÜNDEN KALDIRILMASINA, 3.3.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR	Eyüp Sabri BAYDAR	Ali ÇOLAK	Sıddık YILDIZ

Üye	Üye	Üye
Nurdane TOPUZ	Ayhan AKARSU	Mehmet AKBULUT